

Чи не в кожній національній культурі є унікальні постаті, що глибоко поєднані з її становленням і стали її своєрідною персоніфікацією. Зазвичай це особистості, яким належить виняткова й основоположна роль у творенні національної літературної мови — ті, кого зазвичай називають фундаторами національних літератур. Таку роль відіграв Данте для італійської культури, Лютер — для німецької, Пушкін — для російської, Шекспір — для англійської, Шевченко — для української. Втім, за ближчого розгляду історична картина виглядає значно складніше, і тому вказані персоніфікації є радше даниною культурній символіці, аніж однозначним історичним фактом. Насправді становлення культурної традиції є складно структурованою і тривалою історичною подією, в якій видатному героєві, котрий у самоусвідомленні нації стає символом її ідентичності, належить дійсно видатна, але не єдина значуща роль.

Доля видатних діячів, що стали загальноvizнаними культурними символами, доволі парадоксальна. З одного боку, їм належить найбільша слава, авторитет та шана. Але з іншого — інтенсивна та тривала експлуатація їхніх образів культурною традицією створює тривкі стереотипи їх розуміння. Часто відбувається редукція складної та неоднозначної долі до усталеної низки значень і трактувань. Які з певного часу починають існувати самі по собі, і не стільки відкривають можливість живого контакту з класиком, скільки стають перепоною для нього.

2014 року виповнюється 200 років від дня народження Тараса Шевченка. Мабуть, досить несподівано цей рік вже виявився вкрай драматичним у плані відновлення фундаментальних питань самовизначення України та її народу — питань, які зі здобуттям незалежності втратили, здавалося, свою колишню гостроту. Зізнаємося, що коли ще в середині минулого року планувався цей тематичний блок та деякі інші, не було й гадки про те, у яких несподівано актуальних ракурсах постануть певні теми. Звернення до феномену Т. Шевченка замислювалося зовсім не у річищі передбачуваних ювілейних ремінісценцій, а радше всупереч їм — як спроба відкрити ті можливості розуміння, які зроблять великого поета живим учасником нашого сьогодення, а не монументальним об'єктом вшанування, про який — є й така властивість ювілеїв — чим більше говорять, тим менше цікавляться.

Що з цього вийшло, оцінить читач. Варто зазначити одне: навіть найскромніший результат може стати у пригоді, якщо розглядати його як запрошення до розмови, як спробу постановки питань. І навпаки: будь-яке досягнення втрачає левову частку свого сенсу, якщо не має продовження і розглядається як остаточне. Тому, цілком у традиції нашого часопису, щиро запрошуємо до продовження дискурсу, в якому Шевченко є не просто особистістю, творцем, культурним персонажем, а своєрідною точкою відліку для розуміння нас самих і дійсності, в якій ми перебуваємо зараз. У цьому контексті полеміка з уже висловленими думками, їх заперечення, висунення альтернатив розуміння будуть цілком природними.

У першому числі традиційно зазначаються деякі тематичні блоки, які плануються поточного року. Серед них теми: «Інтелектуали. Мораль. Влада: український контекст», «Повернення суб'єкта (в сучасному філософському дискурсі)», «Філософи реагують на кризу: історична оптика» та деякі інші, зокрема, буде продовжена тема «Філософського факультету» — тобто обговорення сучасної моделі філософської освіти.